

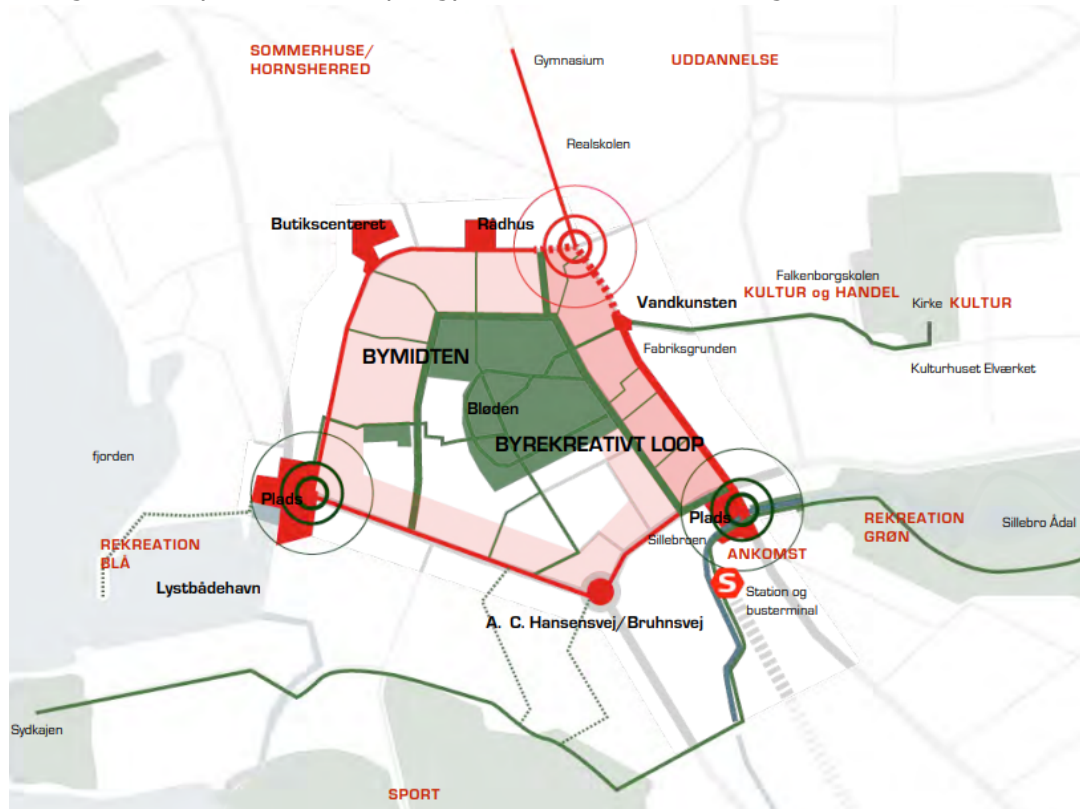
Frederikssund – en fri bymidte

Med hvilken by ønsker kommunen at deltage i forsøgsordning med frie bymidter, og hvor mange indbyggere har den?

Frederikssund Kommune ønsker at indgå med kommunens hovedby Frederikssund, der har ca. 16.500 indbyggere.

Hvad er bymidtens udfordringer, potentialer og funktion i oplandet?

Frederikssund er en ung købstad, der er opstået som en havneby med jernstøberier. Samtidig har det været en vigtig handelsby pga. placeringen ved Roskilde Fjord. Bymidten er i gang med en omstilling fra erhvervsby til en boligby, hvor der sker en markant fortætning. Samtidig blev Frederikssund, ved kommunesammenlægning af 4 kommuner, hovedby og knudepunkt for Nordsjællands arealmæssigt største kommune. Frederikssund er yderste by i 'Frederikssund-fingeren' og er dermed koblet direkte på S-togsnettet. Byen har en Campus gymnasium, erhvervsskole og 10. klassecenter.

Huller i handlen

Frederikssund By havde ved seneste detailhandelsanalyse i 2015 en relativt stærk handel, som tiltrækker kunder udefra. Der blev dengang omsat 47% mere i byens butikker end, hvis det kun var byens borgere, der handlede her. Det er særligt udvalgsvarer og især beklædning, der betjener et opland, som går væsentligt udenfor byens grænser.

Byens detailhandel er imidlertid udfordret af nethandel og af at dagligvarehandlens placering ikke understøtter udvalgsvarerhandlen så godt som tidligere. Der ses en afmatning i udvalgsvarerbutikker i de traditionelle handeleggader Jernbanegade (gågade), Havnegade og Østergade, som tynder ud i oplevelsen af byen som handelsby. Udvalgsvarer-butikkerne lokaliserer sig fortrinsvist i Shoppingcenteret Sillebroen, hvor en stor Kvickly og koncentrationen af udvalgsvarerbutikker trækker kunder til. Ydermere er en Føtex placeret tæt på havnen. Meget af handlen i byen er således i høj grad blevet noget der foregår inde i et center og ikke noget der giver et levende bybillede.

Blå og grønne potentialer

Byen har mange blå og grønne kvaliteter med Sillebro Ådal, der bringer vand og fugleliv helt tæt på centrum, åen, der løber gennem byen og en havnekaj med tilstødende rekreative områder, dels langs Roskilde Fjord og et større grønt inddæmmed område lige bag byens gågade.

Byen mangler forbindelser og nogle af de eksisterende forbindelser virker så private, at de ikke anvendes. Ophold i handeleggaderne kombineres sjældent med et besøg på havnen med dens rekreative muligheder. Udover gadenavnet Havnegade, og flere smukke magasiner og købmandsgårde, er der ikke meget der minder dig om, at du er i en havneby, der er opstået pga. handel.

Sillebro Å ligger nogle steder hengemt bag store bygninger og de rekreative potentialer, som kan skabe liv og efterspørgsel på kultur, handel og restaurationsoplevelser, er ikke fuldt udnyttet. Sådanne potentialer findes f.eks. på strækningen fra de opstrøms beliggende boligområder og Idrætsbyen til et kommende maritimt center og Kalvøen. De findes også på Bløden, som er et stort grønt område med en svag identitet, men som har potentiale til at blive en ny grøn bypark, som kan fungere som samlingssted for de mange nye borgere, der flytter ind i den fortættede by. Investeringer i forbindelser mellem Bløden og gågaden i samarbejde med ejendommejerere vil kunne skabe et fornyet flow mellem handel, bibliotek, rådhus, og havn.

En forbedring af bylivet kan måske opnås ved ændringer i trafikmønstret. Der går store trafikårer gennem byen, som skaber barrierer.

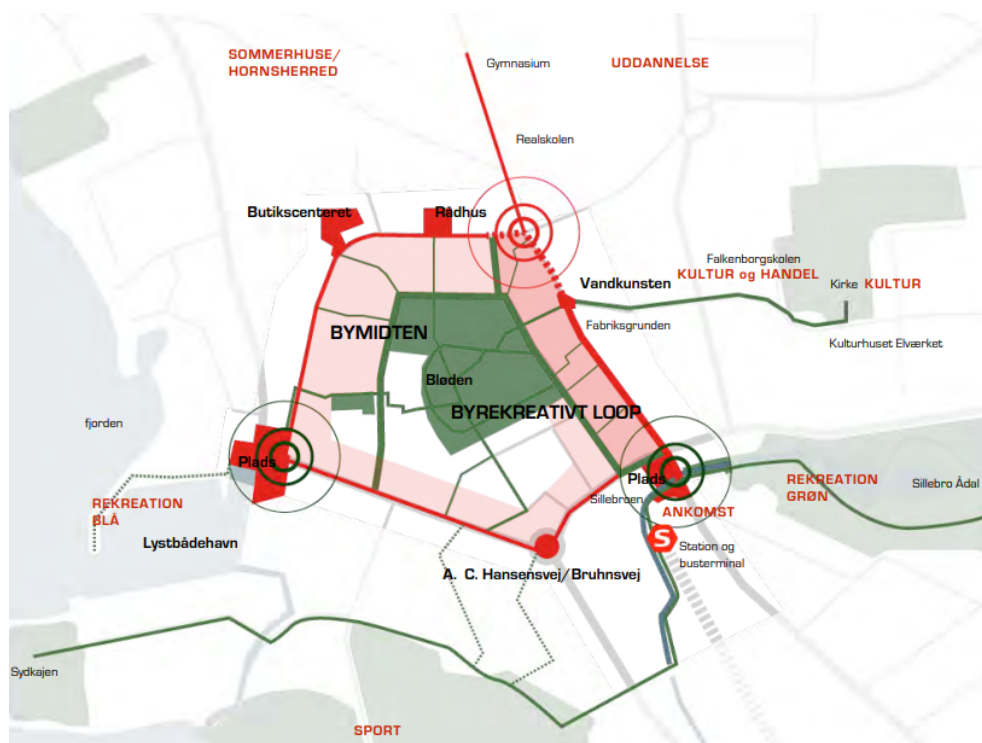

Diagram med funktioner i Frederikssund, hvor pladser og forbindelser kan forstærkes.

Hvilke overvejelser har kommunen om etablering af lokale velfærdsfunktioner?

Frederikssund Kommune er optaget af at løse byens og kommunens udfordringer på fx velfærds- og sundhedsområdet sammen. Det kan gøres konkret ved at bruge faciliteter i byen mere tværgående, ved at perspektivere hinandens kerneopgaver og ved at skabe rum for fællesskab med velfærd, sundhed og kultur ude i byen. Bygninger har begrænsninger med åbnings- og lukketider, og selvom selvbetjening giver mulighed for mere udbredt brug af fx biblioteker, så satser Frederikssund på stærke samarbejder mellem institutioner i eksisterende huse og på livet i byen, hvor der er plads til mange forskellige fællesskaber.

Frederikssund Bibliotek ligger i tre etager centralt i gågaden i en tidligere beboelsesejendom. Biblioteket arbejder med at løse opgaver langt udover litteratur. Sundhedsopgaven perspektiveres ved at Bibliotekets projekt 'Kulturvitaminer', får socialt sårbare borgere. Og de har et stort ønske om at skabe aktive uderum, hvor de kan formidle fortællinger, litteratur og oplevelser for en langt bredere gruppe af befolkningen.

Frederikssund Ungdomsskole har en ungedrevet cafe for alle kommunens unge placeret i et ældre butikslokale i gågaden. Målet er at give de unge plads midt i byen og at styrke de unges fællesskab i byens rum og som stemme i byens udvikling bl.a. gennem ungerådet.

Center for Sundhed og Forebyggelse har pt. ikke faciliteter i bymidten. Frederikssund Kommune har i 2022 fået en ny sundhedspolitik. I forbindelse med udarbejdelsen af denne er bl.a. inddraget private sundhedsaktører i kommunen, herunder praktiserende læger, fysioterapeuter og apotekerne, som er blevet spurgt, hvad de anser for vigtigt at fokusere på i en sundhedspolitik.

Mange aktører pegede på ensomhed. Derfor fokuserer første handleplan på at øge borgernes mentale sundhed, ved at fokusere på at få flere i fællesskaber. Det giver afsæt for at medtænke fællesskaber og sundhed, når vi udvikler vores byrum og lokalmiljøer.

Opgaven med ensomhed skal også løses i samarbejde med kulturaktører, børne-, unge- og ældreinstitutioner og -foreninger – og kan i høj grad hjælpes på vej af nye fysiske rammer.

Aktivitet på Bløden, Rådhuset i Frederikssund og havnepladsen.

Hvilke lokale aktører vil blive inddraget i samarbejdet og hvordan?

Erhvervsforeningen Frederikssund Erhverv har i dag en sekretariatsfunktion i forhold til de bymidterelaterede erhvervsliv, herunder detailhandlen, ejendomsmæglere og udlejere af ejendomme i bymidten. De indgår som en vigtig part i arbejdet med offentlige og private samarbejder. Som en del af arbejdet ønsker vi at afprøve nye organiseringer i bymidten, hvor ovenstående parter kan suppleres med kultur- og bylivsunderstøttende funktioner. Det kan være med nedenstående kulturaktører.

Et udpluk af kulturaktører i Frederikssund:

- Willumsens Museum
- Makerværket – innovationshub for unge, som hører til i byens Campusområdet ca. 2 km fra bymidten
- Restauratører

- Foreninger
- Bibliotek
- Gallerier
- BaneDanmark
- Sillebroen - Shoppingcenter
- Ungdomsskolen Cafe Kosmos, ungedrevet initiativ i gågaden
- Festivalarrangører såsom Vikingespillet, Frederikssund Festival (musik)
- Sportsforeninger såsom Fjordløberne (løbeklub) og maritime interesser.
- Kulturhavn
- Frederikssund Nye Initiativer (FNI)
- Læger, fysioterapeuter mfl.

Konkrete indsatser på kort bane kan være:

- Event for udlejere og centrale byaktører – Stolt af Frederikssund – VIP-arrangement hvor vi taler om byens udvikling, de investeringer kommunen gør, udlejerens syn på udvikling med fortætning og fastholdelse af byens identitet og kvalitet – sammen.
- Konkrete initiativer omkring 'Ankomst til byen' - mindre interventioner, der kan teste, hvordan fx utryghed på stationen mindskes fx gennem trygge forbindelser, udsmykning, lys.
- Wayfinding fx - fra station til by og fra havn til by.
- Makerværket i bymidten – udstilling eller produktion i bymidten gennem samarbejde med udlejere, for at skabe synlighed på en ung by.
- Cafe Kosmos intensiveret samarbejde omkring byens udvikling, instawalks, streetart samarbejder med bibliotek, Willumsens Museum og erhvervsdrivende.
- 'Ord over Fjord', som er en litteraturfestival, kunne få events uden for kommunale bygninger fx i byens shoppingcenter, Sillebroen.
- Willumsens Museum vil være med til at lave Pop-up kunst i centrale byrum, hvilket også vil få flere internationale turister rundt i byen og synliggøre museets tilstedeværelse i Frederikssund.
- Prøvehandling i byens rum fx ungt byrum/legefaciliteter på Bløden som kan bruges til at komme i dialog med byens brugere om ønsker til fremtidens by evt. kombineret med en stor picnic event mm.

Forventninger på den lange bane:

- Tydelig identitet for fjordlandets hovedby, så byen bliver en port til fjordlandet for handel, kultur og oplevelser.
- At understøtte Frederikssund i omstilling fra blandet bolig- og erhvervsby til en attraktiv hovedby og boligby med attraktive byrum.
- Fremtidens købstad for handel og havn, hvor byens historier foldes ud med iscenesættelse af Havnegade, de flotte købmandsgårde, baggårdsmiljøer med magasiner og nye byrum.
- Investeringer i byrum på baggrund af analyse af målgrupper, tryghed, legepladser, dagligvarer osv.
- Forskønnelse af bygninger i samarbejde med ejere.
- Ny organisering af byens parter, så kultur, handel og oplevelser kobles med offentlig service og nyt udeliv.
- At byen får bedre forbindelser og flere forsider - handelsstrøg, fjordlandet, byparken og åen med runder, hvor man kan opleve by og havn.
- Bløden som et stort hjul for rekreativt byliv, der binder handels- og kulturby sammen med fjorden og appellerer til flere målgrupper.
- Omdanne tomme butikslokaler til boliger.

Hvilke indledende overvejelser har kommunen om finansieringsbehovet, herunder den kommunale medfinansiering?

Frederikssund Kommune har planer om at investere i byliv omkring havnen og byen. I forbindelse med et kystbeskyttelsesprojekt, der slutter an til bymidten, har byrådet afsat midler til også at øge de rekreative kvaliteter. At blive forsøgsby vil betyde, at vi vil få mulighed for at få løst nogle af de strukturelle udfordringer, der spænder ben for

udviklingen. Samtidig kan der skabes en ny organisering af bymidteinteressenter, som bygger på et fælles afsæt med udgangspunkt i byens identitet, som vil kunne give et varigt engagement i byen.

En medfinansiering fra Indenrigs- og Boligministeriet til konkrete projekter vil give mulighed for handels- og bylivsunderstøttende funktioner i samarbejde mellem kommune og private aktører i kommunens hovedby. Frederikssund vil i 2022 igangsætte analyser af detailhandel, parkering og trafikafvikling i bymidten, som kan indgå som forudsætning i arbejdet. Kommunen indgår i KL's netværk for levende bymidter og prioriterer arbejdet højt.

STAKEHOLDERES, DER BRÆNDER FOR AT FÅ EN ATTRAKTIV HOVEDBY
MED EN SÆRLIG IDENTITET OG PLADS TIL FÆLLESSKAB:

"Detailhandelen i Frederikssund er presset. Butikker står tomme og andelen af frisører og genbrugsbutikker er stigende. Der er brug for nye helhedsløsninger og samarbejdsformer, hvor den enkelte udlejer eller butiksdrivende ikke skal stå for udviklingen alene. Vi skal stå sammen om byen - og i Frederikssund Erhverv er vi klar til at være med til at facilitere udviklingen."

Pernille Krog, Udviklingskonsulent, Frederikssund Erhverv

"Vi har etableret samarbejde med private sundhedsudbydere i bymidten, så vi er der hvor borgerne er. Nu skal Sundhedspolitikken ud og bevise, hvordan vi får skabt rum for sunde fællesskaber – også i Frederikssund bymidte"

Tilde Sand Christensen, Projektleder for Sundhedspolitik 2022-26

"I Frederikssund har vi Cafe Kosmos som er en ungedrevet cafe midt i bymidten. Her kan man hænge ud uanset hvilken skole eller uddannelse man går på. Det er vigtigt for de unge, at de har et sted, der er deres. Vi ved, at flere unge rigtig gerne vil bruge flere dele af byen, og vi har bl.a. arbejdet med street art, ferniseringer, forfatterbesøg og fotokonkurrencer. Spørg dem, de har vildt mange ideer til hvad der er en god by for dem!"

Allan Carlsen, Leder af Ungdomsskolen

"Biblioteket ligger jo midt i gågaden, men det er ikke så synligt, da vi ligger oppe på første sal. De fleste siger, at der er en fantastisk stemning, når først de har fundet herop. Vi kunne godt drømme om nogle endnu bedre rammer, så vi er lige der, hvor borgerne er og vi rykker gerne med ud i byen. Der er virkelig en positiv udvikling i gang på kulturområdet."

Mette Jonstrup Larsen, Bibliotekschef

Hvilke indledende overvejelser har kommunen om lovgivninger, som kommunen evt. ønsker at fravige i forsøgsperioden?

Parkeringsfond

Selvom Frederikssund er en 'Fingerby' og dermed har en lav parkeringsnorm, så er det samtidig Nordsjællands arealmæssigt største kommune, hvor hovedparten af kommunen er landområder. Hvis Frederikssund skal være attraktiv som regionalt center er det afgørende, at have gode parkeringsforhold. PT opleves udfordringer med regelsættet omkring parkeringsfondstilkud, som skal bruges inden for 5 år. Kommunen har af denne grund opgivet at arbejde med parkeringsfonde. Derudover har byen meget forskellige

parkeringsregler, som kræver samarbejde mellem kommune og private operatører at få ensrettet. Måske kan der oprettes en ParkeringsBID med fokus på parkering, forbindelser og tryghed.

Kommunalfuldmagten

Vi vil gerne involvere grundejere i bymidten i at skabe en mere tryk og attraktiv by. I den forbindelse vil det være en fordel, hvis kommunen kan investere i fx belysning, belægning og beplantning på anden mands grund for at få ensartet byrum og forbindelser, så det er muligt for borgere og besøgende at afkode steder med offentlig adgang. For at styrke innovation og træning i forretningsudvikling for unge iværksættere der fx er involveret i Makerværket, savner kommunen ligeledes mulighed for i en kortere periode, at kunne støtte opstart af butikker og aktiviteter, der kunne være med til at generere liv i byen.